

Sepon kortistosta: OHI ON

Siviilijunani lähti 50 vuotta sitten 12.1.1970 Helsingin asemalta Turkuun. Olin suorittanut 330 vuorokauden varusmiespalvelukseni Santa-haminassa. Iloisella mielellä palattiin siviiliin juuri saatu sotilaspassi taskussa. Nämä puolen vuosisadan takaiset ajat palautuivat mieleeni löydettyäni laatikollisen ”sotukortteja” eli varusmiesten aikoinaan sotilaskodeista eli sotkuista ostamia ja lähettämiä kortteja. Nämä olivat yhteydenpitovälineitä vanhempien, vaimon, tyttöystävän tai useamman ja kaverien välillä. Kirjeeseen verrattuna korttiin oli helppo kirjoittaa muutamalla sanalla kuulumiset tai rahan pyynnöt. Sotilaskodin seinässä olevaa kolikkopuhelinta tuli käytettyä harvoin, koska sen edessä oli aina jono ja tarvittavilla kolikoillakin oli ostettu munkkikahvit. Kännyköistä sen ajan varusmiehillä tai kantahenkilökunnallakaan ei ollut tietoaakaan.

Santiksen sotku

Santahamina monikuvakorttiin on tuo vanha puinen sotilaskoti kuvattu ulkoa ja sisältä. Tämän jutun kortteistakin on muutama ostettu tuolta sisäkuvan perällä näkyvältä tiskiltä. Kolmas kuva on Hevossalmen sillalta, jossa vartiomies tarkisti saarelle tulevien ja lähtevien kulkuluvat. Huomasin juuri, että tämä kortti on leimattu Helsingissä 15.2.1972 eli neljä vuotta myöhemmin, kuin itse aloitin varusmiespalvelukseni Uudenmaan Jääkäripataljoonassa. Kortti: Kuultokuva, B 2836, 5-väripainos

Pyöräretket

Uudenmaan Jääkäripataljoonassa polkupyöräni n:o 842 eli munamankeli oli se kulkuväline, jolla siirryin paikasta toiseen. Pisin ”pyöräretki”

oli valamarssi varuskunnasta Ruotsinpyhtäälle, jonne kilometrejä kertyi 120 ja seuraavana päivänä saman verran takaisin tullessa. Asfalttia eivät pyöränkumit kuluttaneet, sillä reittinäimme olivat keväällä lumesta sulavat sohjoiset pikkutiet. Kotiin lähettämäni kortin piirtäjä on Teuvo Koskinen.

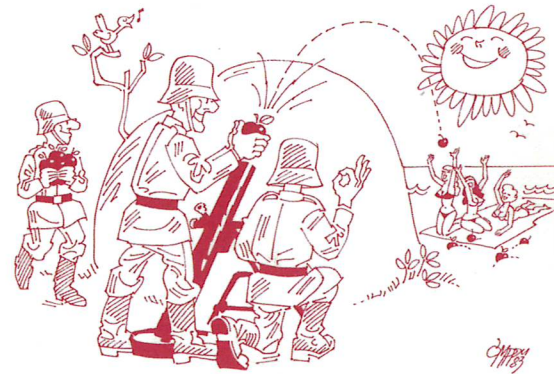
Sotilaan morsiamen synttärät

Näissä korteissa on huumoria, jolla on yritetty hauskuttaa palvelusajan tapahtumia. Tuttu sarjakuvapiirtäjä Joonas eli Veikko Savolainen on piirtänyt myös näitä ”sotukortteja”. Oman morsiamen eli 39-mallisen sotilaskiväärin numero oli muistettava – omani oli 257562. Tukon kustantama kortti 89313 on leimattu 28.10.77.

Korohoromiehet

Kranaatinheitinkomppanian jääkäreitä nimiteltiin myös enkelin kivittäjiksi. Tarkistin, että tämän kortin piirtäjä Osmo OMPPU Omenamäki on ollut tykistön viestimies, mutta tähän korttiin hän on ikuistanut korohoromiesten ”ei niin totisen taistelutilanteen”. Paikka voisi olla Santahaminan eteläkärjen ranta, jossa on yllätetty ryhmä enkeleitä ja tulitettu heitä punaisilla ompuilla. Kustantaja: Merkki Borg, Omppu-luettelossa kortin voi löytää numerolla 508, a

Loma-anomus

Viikonloppuvapaa ei ennen ollut itsestään selvä asia. Erityistapauksissa niitä oli mahdollisuus anoa komppanian päälliköltä. Monesti se tuli Krh-komppaniassa takaisin bumerangina merkinnällä ”En myönnä” yll J.J. Kuinkahan lienee käynyt Teuvo Koskisen piirtämän varusmiehen ”asiallisen tuntuisen” loma-anomuksen? Kortin numero KH 4

Vartiomies

Vastuullinen tehtävä oli päästä tai paremminkin joutua Hevossalmen silta-vartiomieheksi. Siellä seisoin minäkin heluntaiaamuna auringon nousussa kello 6. Saarelta päin tuli Fiat 600 ja pysäytin sen ja kysyin

määräysten mukaan kulkulupaa. Siviilivaatteissa ollut mieshenkilö vastaasi pyyntööni kysymällä: ”Ettekö tunne minua?”. En tuntenut ja pyysin uudelleen kulkulupaa. Kuski kaivoi sen hansikaslokerosta ja näytti. Kuvan henkilöllä oli kauluslaattassaan 3 leijonaa eli kyseessä oli puolustusvoimien uusi komentaja Leinonen. Kaikki hyvin ja Fiat jatkoi matkaansa. Keitähän kortin piirtäneen Kalevi Mannisen vartiomies on pysäyttänyt?

Metsän hyvä haltija

Varusmiesajanani sotilaskotiauto ei ajanut metsään. Hieno hetki on maastossa, kun väsynyt varusmies saa hymyilevältä sotilaskotisarelta mukillisen hyvältä tuoksuva kahvia ja sen ison sokerimunkin. Nuotiolla pakissa keitetty porokahvi maistui metsäreissulla hyvältä ja vieläkin muistikuvissa. Korttisigneeraus on MM 86, HPL-60

Käyttämätön aamukalenteri

Käytettynä tähän Kalevi Mannisen piirtämään korttiin olisi ruksattu ne 30 viimeistä aamua. Kivääri mallin -39 eli tuon Masin morsiamen kaulaan on ripustettu myös siviilikravatti.

Nyt tämäkin vähän sotkuinen juttu on ohi. Seppo Louhivuori seppo.louhivuori@pp1.inet.fi